

«Hvem er presisjonsgjødsling for?»

Truls Olve Terjesønn Hansen

Rådgiver presisjonslandbruk

Webinar 13.01.2021

NLR Trøndelag

PresisTrønder

 **Norsk
Landbruksrådgiving**

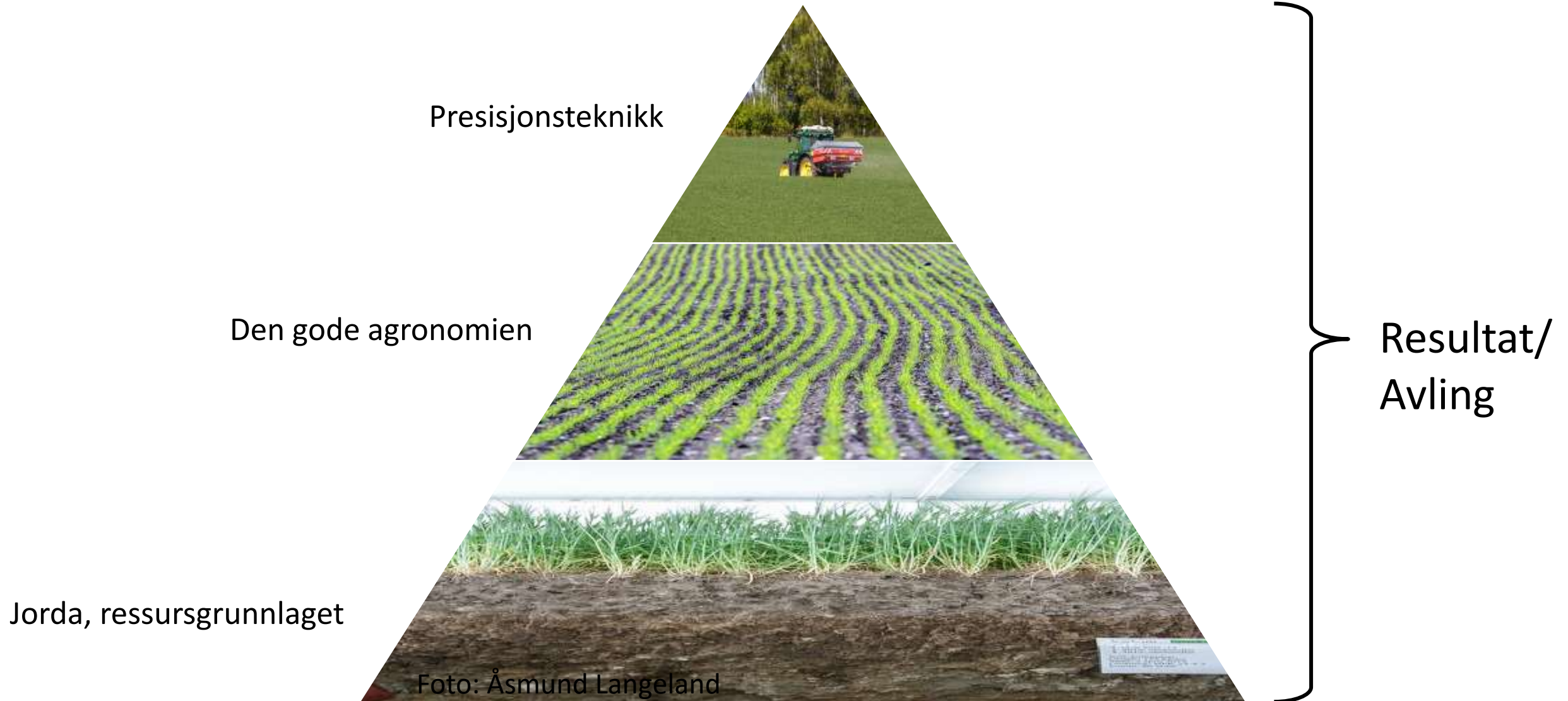
Norsk Landbruksrådgiving

- Satsing på presisjonslandbruk

- Spørreundersøkelse om presisjonslandbruk
  - Konklusjoner
    - Mer kunnskap
    - Nøytral informasjon
- Maskinteknikk
- Presisjonslandbruk
- Faglig bredde på tvers av landet

Resultatet er summen av Ressursgrunnlaget + Agronomien + Presisjonsteknologien

Hva er presisjonslandbruk

Rett mengde på, rett sted til, rett tid

Kan deles i tre:

Utstyr for traktor og redskap

Agronomiske analyser

Databehandlingsverktøy

Hva er presisjonsgjødsling?

Kjøreteknikk og metode

Innstilling

Sporfølger – autostyring

GNSS (Koreksjonssignaler)

Kantsprederfunksjon

Seksjonskontroll

Agronomi

N kalkulator, nedvasking?

Delgjødsling

Null- og maksrute

Punktfestene jordprøver

N-tester

Nitratstikker

Variabel tildeling:

Drone

Satellittbilder

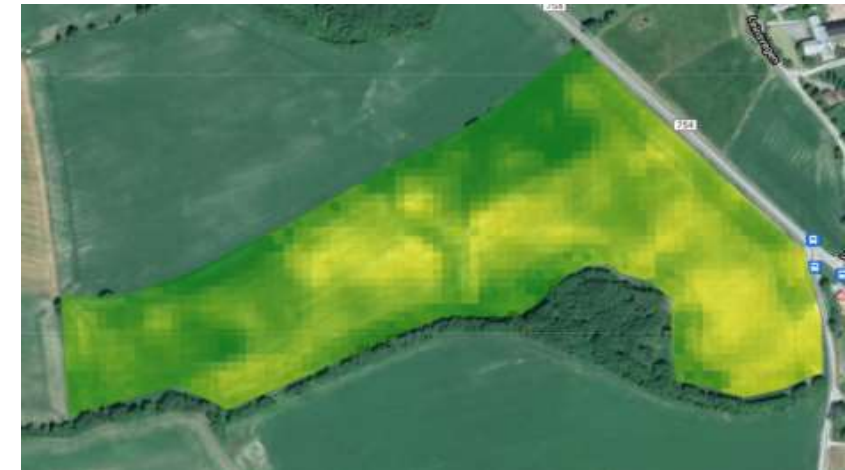
Variabel mengde

N-sensor

ISOBUS

Foto: Truls Olve T. Hansen

Innstilling

- Innstilling av riktig høyde over bakken/ grøden
  - Parallellitet, lik lengde på løftearmer og dekktrykk
- Kraftuttakshastighet
- Kjørehastighet
  - +/- 10% fart og mengde? (slitte dekk, feil instrument, GPS på mobil?)
- Arbeidsbredde,
- Gjødseltype og mengde
  - Granulert / Prillertgjødsel renner ca. 20 % raskere
- Spredetabeller
- Kontroll av gjødselmengde
- Kontroll av spredejevnhet

«De fleste feil er brukerfeil»

Foto: Åsmund Langeland

Spredetabeller, enkelt tilgjengelig på nett

(83010264)
YaraBela OPTI-NS 27-0-0 (4S) (RSK PA26AG)

0.97 4.08mm 1.07 kg/l

ZAV												
V-Set 1	10	18 / 47	720	B	70	100	25	100	60	500	14	-4
	12	18 / 47	720	B	70	100	25	100	60	500	17	-5
	15	19 / 47	720	C	70	100	25	100	60	500	22	-5
	16	19 / 47	720	C	70	100	25	100	60	500	21	-5
	18	20 / 47	720	B	60	90	25	90	60	500	23	-4
	20	20 / 48	720	B	60	90	25	90	60	500	24	-2
V-Set 2	18	18 / 46	720	B	60	90	25	90	60	500	16	1
	20	18 / 46	720	B	60	90	25	90	60	500	28	-5
	21	18 / 46	720	C	60	90	25	90	60	500	28	-5
	24	18 / 46	720	C	50	80	25	80	60	500	29	-4
	27	19 / 46	720	C	50	80	25	80	60	500	30	-2
	28	19 / 46	720	E	50	80	25	80	60	500	30	-1
V-Set 3	24	14 / 47	720	C	50	80	25	80	60	500	20	3
	27	14 / 48	720	C	50	80	25	80	60	500	33	-5
	28	14 / 48	720	E	50	80	25	80	60	500	34	-5
	30	14 / 48	720	F	50	80	25	80	60	500	35	-5
	32	15 / 49	720	F	50	80	25	80	60	500	36	-3
	33	15 / 49	720	F	50	80	25	80	60	500	37	-2
	36	15 / 49	720	G	50	80	25	80	60	500	37	0

Gødningstype	YARA Kalkammonsalpeter 27, granulert
Model	M35W
Flowrate	STD
Arbejdsbredde	15 M

PTD: 540 rpm 350 rpm

15 - 433	Kg/Ha				kg/min	kg/L	L/min
	Km/h						
	8	10	12	14			
1,0	33	26	22	19	6,1	2	0
1,5	54	57	58	48	16,0	2	0
2,0	140	110	97	83	28,2	2	0
2,5	217	174	145	124	43,5	2	0
3,0	299	239	199	170	58,8	2	0
3,5	369	294	245	210	73,8	2	0
4,0	485	372	310	265	93	2	0
4,5	562	449	374	321	112,5	2	0
5,0	659	527	436	378	131,0	2	0
5,5	759	605	504	432	151,3	2	0
6,0	853	682	568	487	170,7	2	0
6,5	950	760	633	543	190,1	2	0
7,0	1047	838	698	598	209,5	2	0
7,5	1144	915	763	654	228,9	2	0
8,0	1241	992	827	709	248,3	2	0
8,5	1338	1071	892	765	267,7	2	0
9,0	1435	1148	957	820	287,2	2	0

D-indicator				kg/L	L/min
<7 mm	7-13 mm	13-175 mm	>175 mm		
A	B	C	D	1	0,2
25	1	60	35	2	10,5

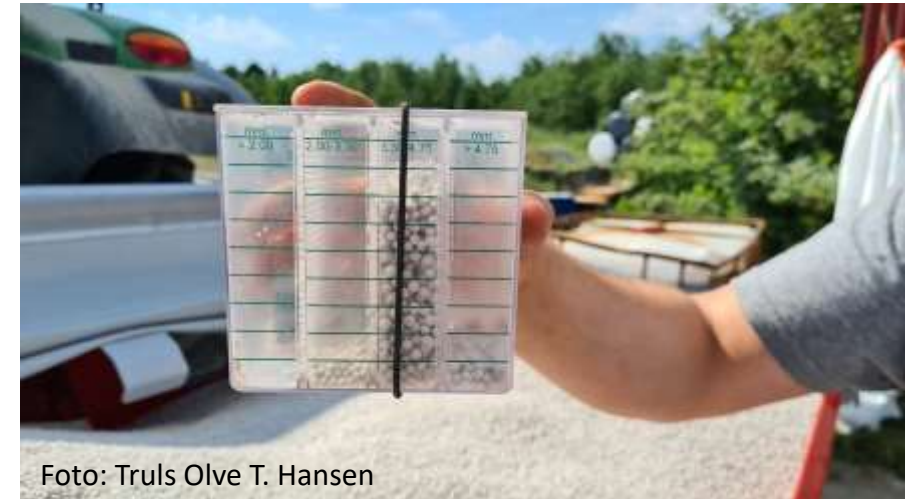

Foto: Truls Olve T. Hansen

Kantsprederaggregat

25 – 30 % av arealet er nærmere enn 6 meter fra åkerkantene

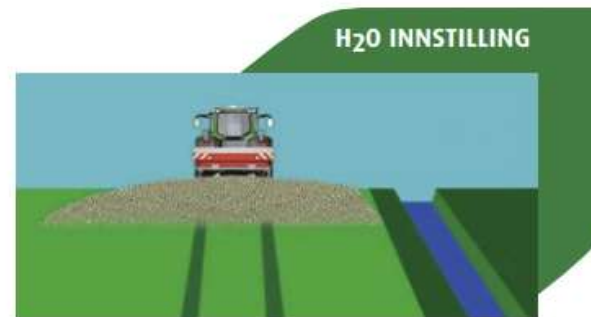
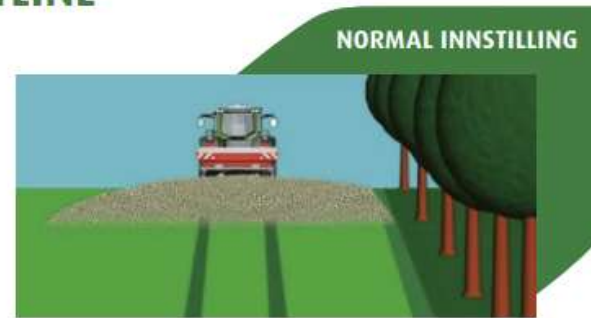
Foto: Jan Karstein Henriksen

Kantspredning

- Kantgjødsling
  - Gjødsla ender opp der den skal.
  - Avlingsøkning = god økonomi
- Ulike løsninger
  - Aggregat
  - Redusert turtall
  - Motsett rotasjonsretning
  - Spredeplate
- «Økonomisk kantgjødsling»
- «Miljømessig kantgjødsling»

EXACTLINE

KANSPREDNINGSPLATE

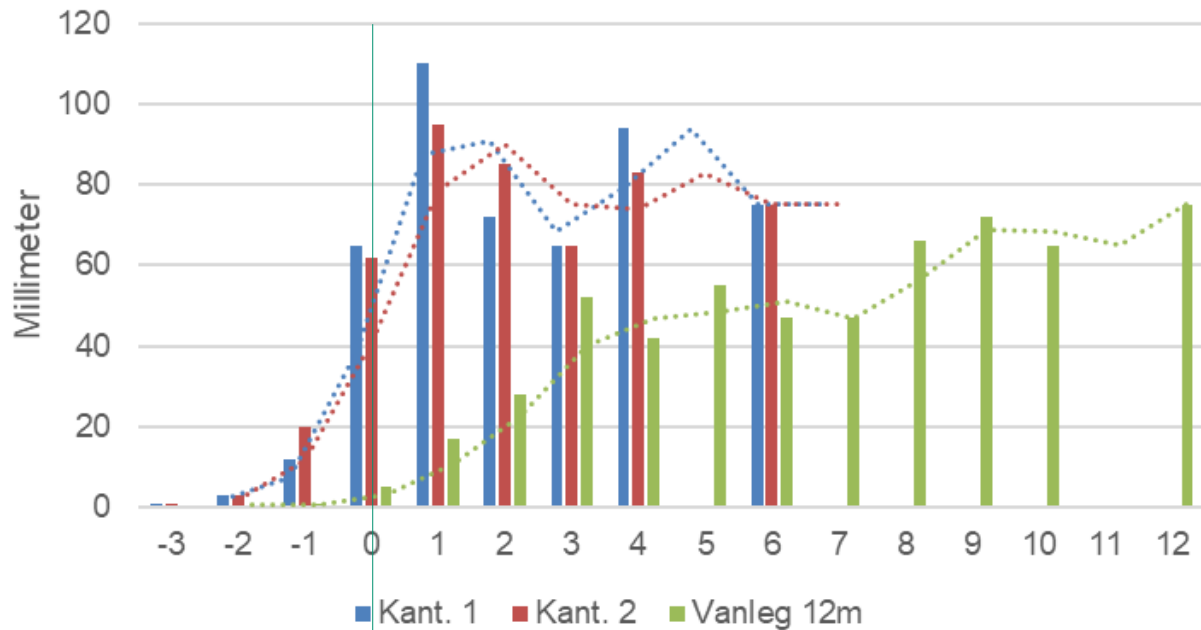

Foto: Nere Haugå

Fordeling mineralgjødning forts.

Fordeling Bygland

Fordeling Valle

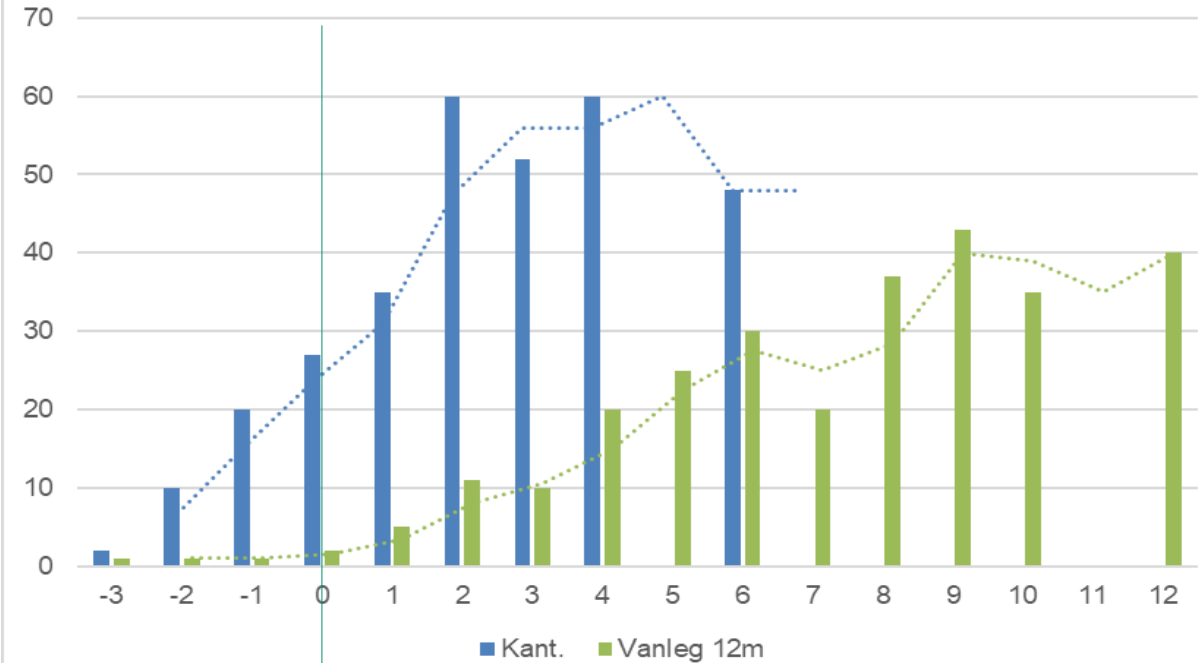
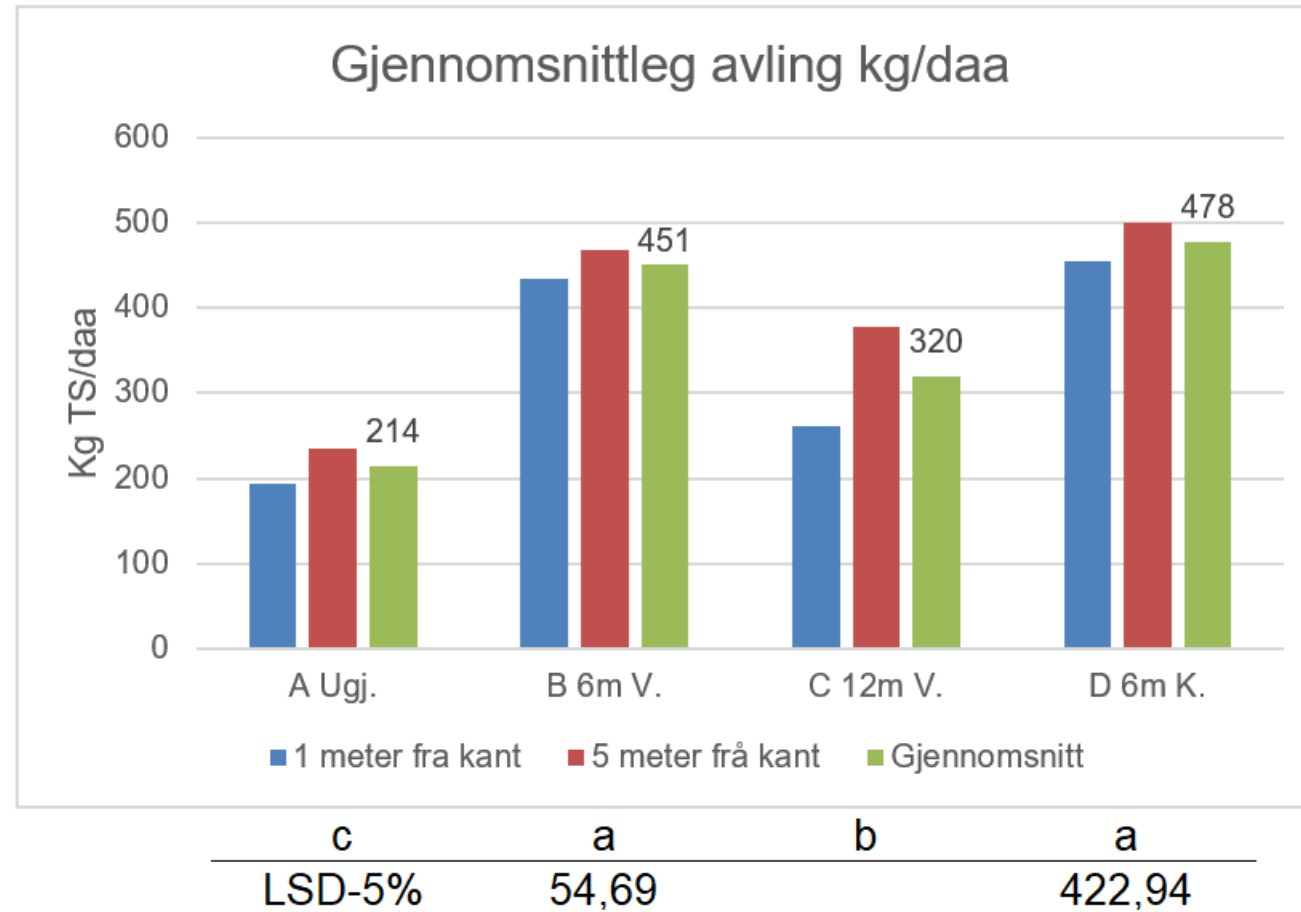

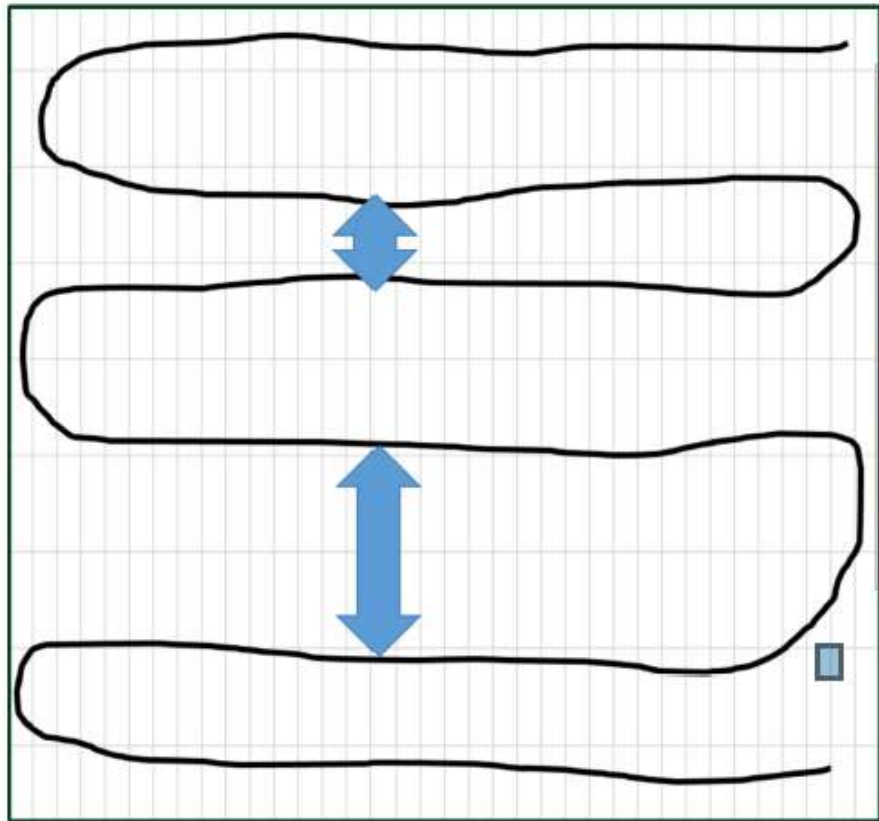

Foto: Nere Haugå

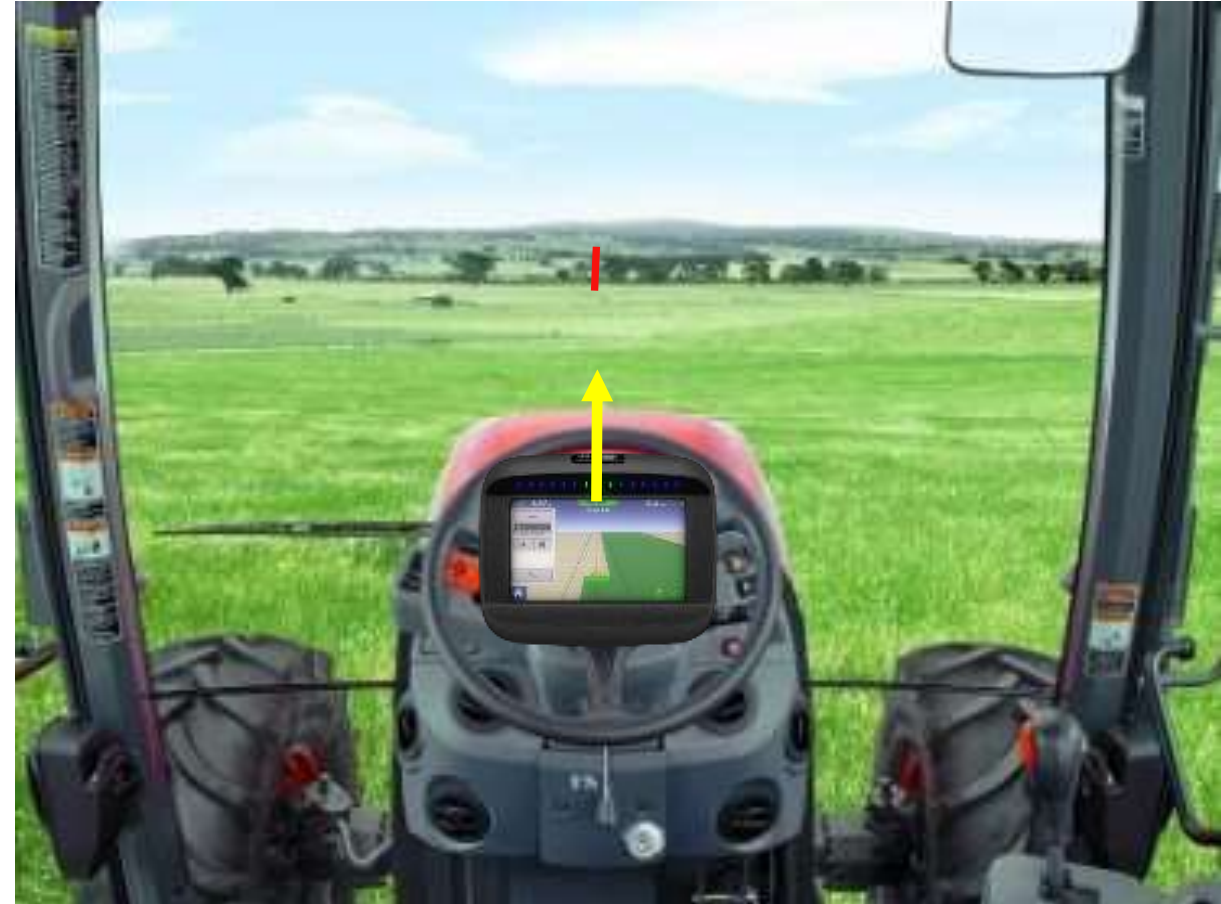
A Ugj.	B 6m vanleg	C 12m vanleg	D 6m kantspr.
-55 %	-6 %	-33 %	0 %
-33 %	41 %	0 %	49 %
-53 %	0 %	-29 %	6 %

Riktig kjøreavstand ?

Fordeler med sporfølger

- Unngå overlapp og gliper
- Nyttig, om en ikke legger sprøytespor
- Istedenfor skummarkør
- Redusert innsatsmidler 10 %
  - Diesel
  - Gjødsel
  - Sprøytemiddel
- Redusert arbeidstid

Sporfølger

Fra ca. kr
15 000,-

Seksjonskontroll på vendeteigen

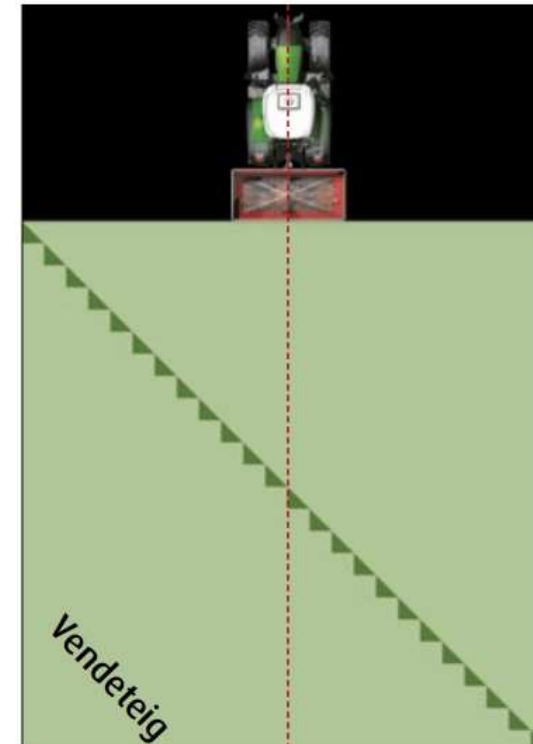
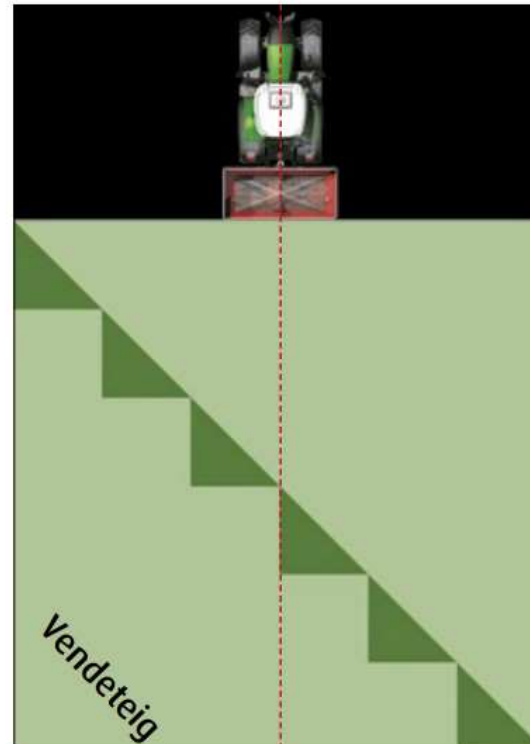
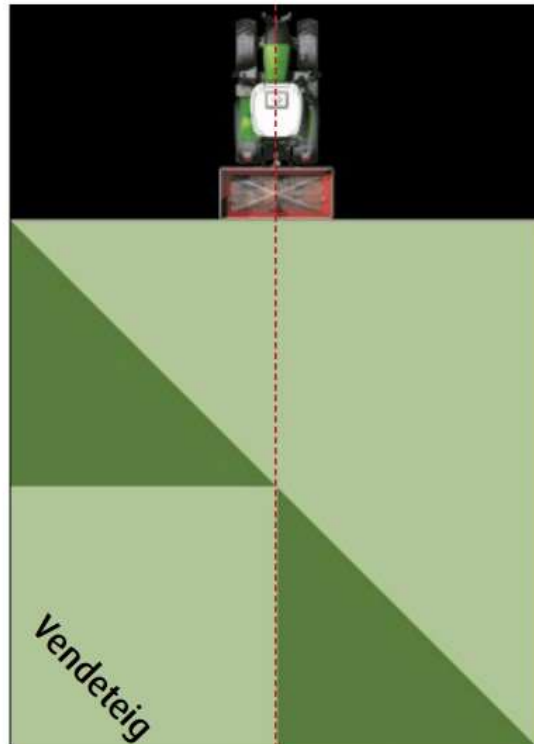
Eksempler med 24 meters arbeidsbredde

Konvensjonell spredning
(Ikke Seksjonskontroll)

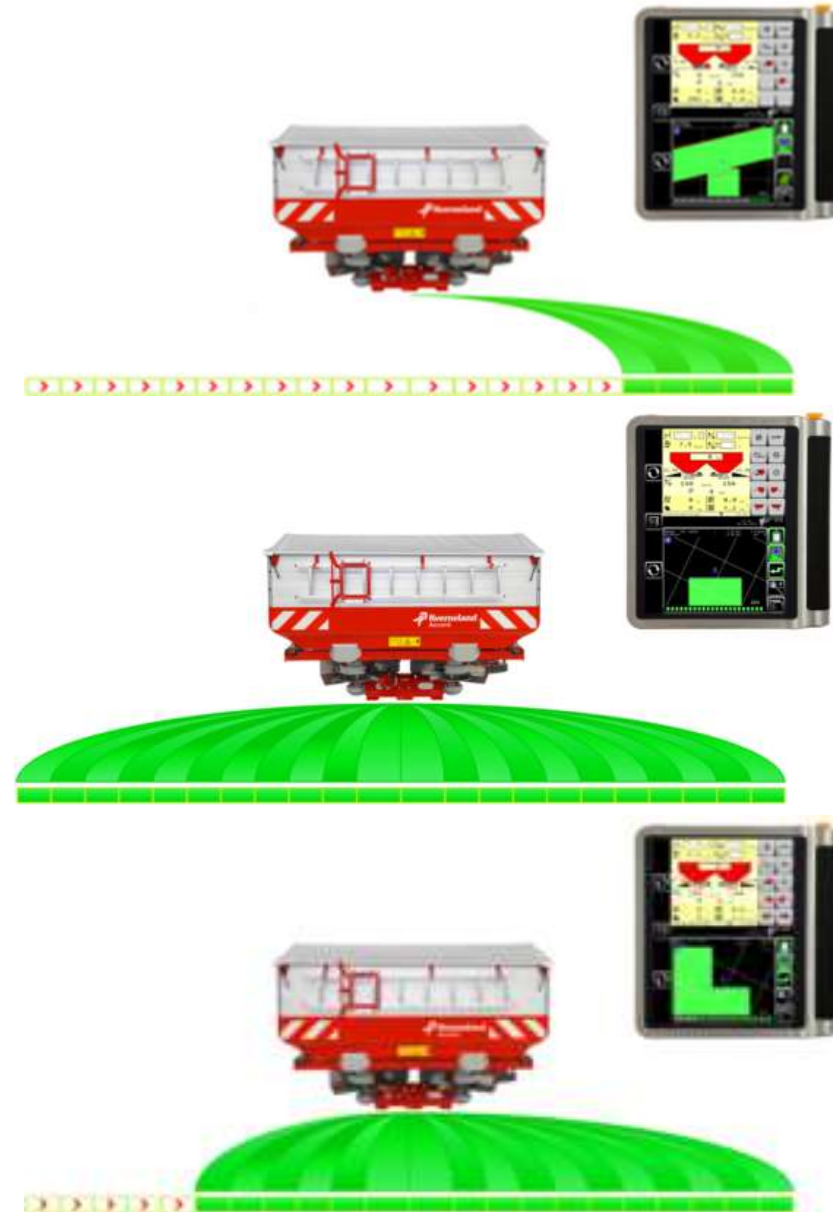
**Grunnleggende Seksjonskontroll -
4m Seksjoner**
(Seksjonskontroll etter mengde)

GEOSPREAD® - 1m Seksjoner
(Seksjonskontroll etter mengde + utslipps
punkt)

- Ikke dekket område
- Overlappet område
- Dekket område

Seksjonsavstegning

Enter Details

Machine Direction

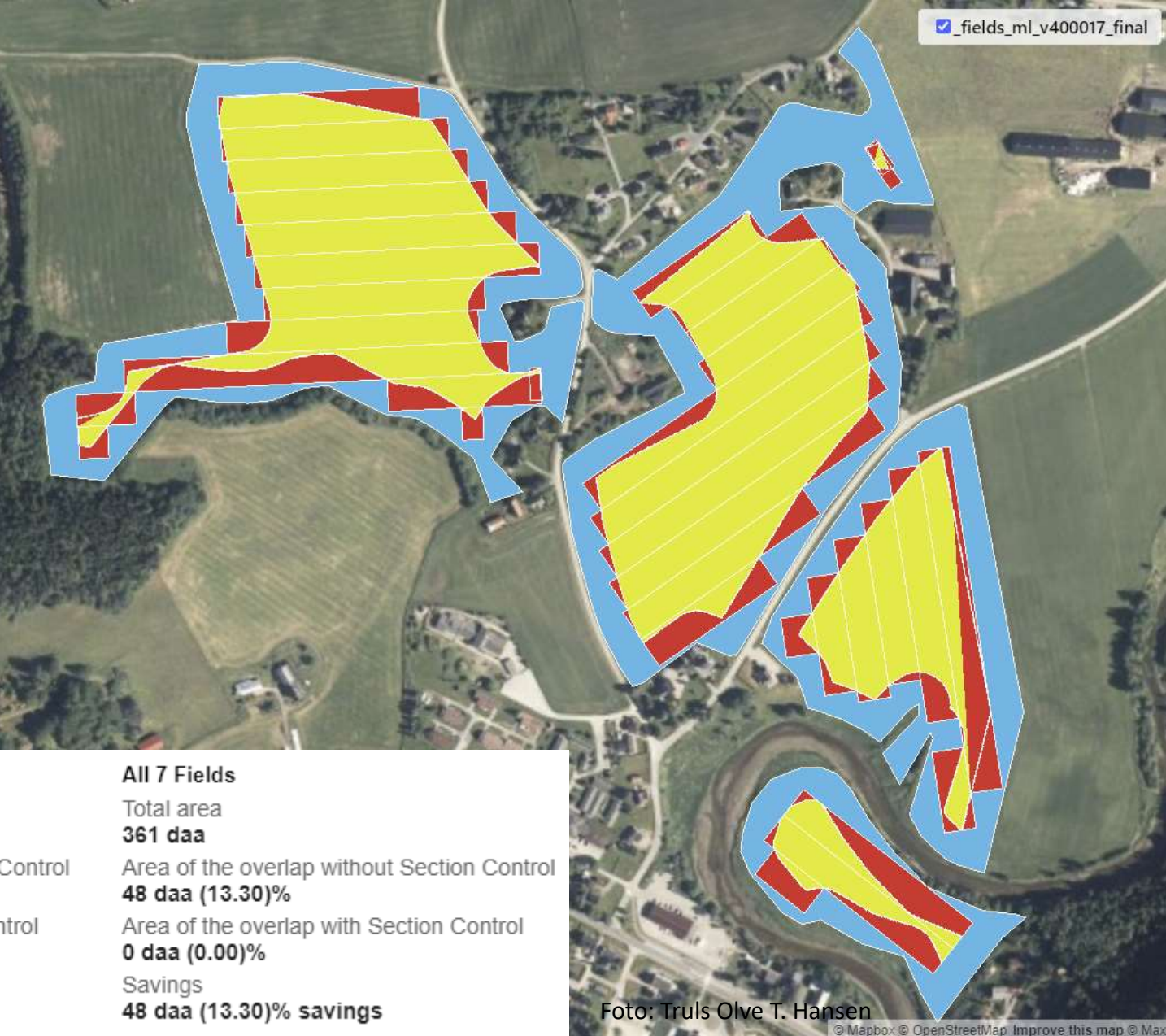
Width of the Machine

Number of Sections

Number of buffer passes

Submit

Cancel

Current Field

Area of the field
25 daa
 Area of the overlap without Section Control
7 daa (28.00)%
 Area of the overlap with Section Control
0 daa (0.00)%
 Savings
7 daa (28.00)% savings

All 7 Fields

Total area
361 daa
 Area of the overlap without Section Control
48 daa (13.30)%
 Area of the overlap with Section Control
0 daa (0.00)%
 Savings
48 daa (13.30)% savings

Foto: Truls Olve T. Hansen

Current Field

Area of the field

105 daa

Area of the overlap without Section Control

7 daa (6.67)%

Area of the overlap with Section Control

0 daa (0.00)%

Savings

7 daa (6.67)% savings

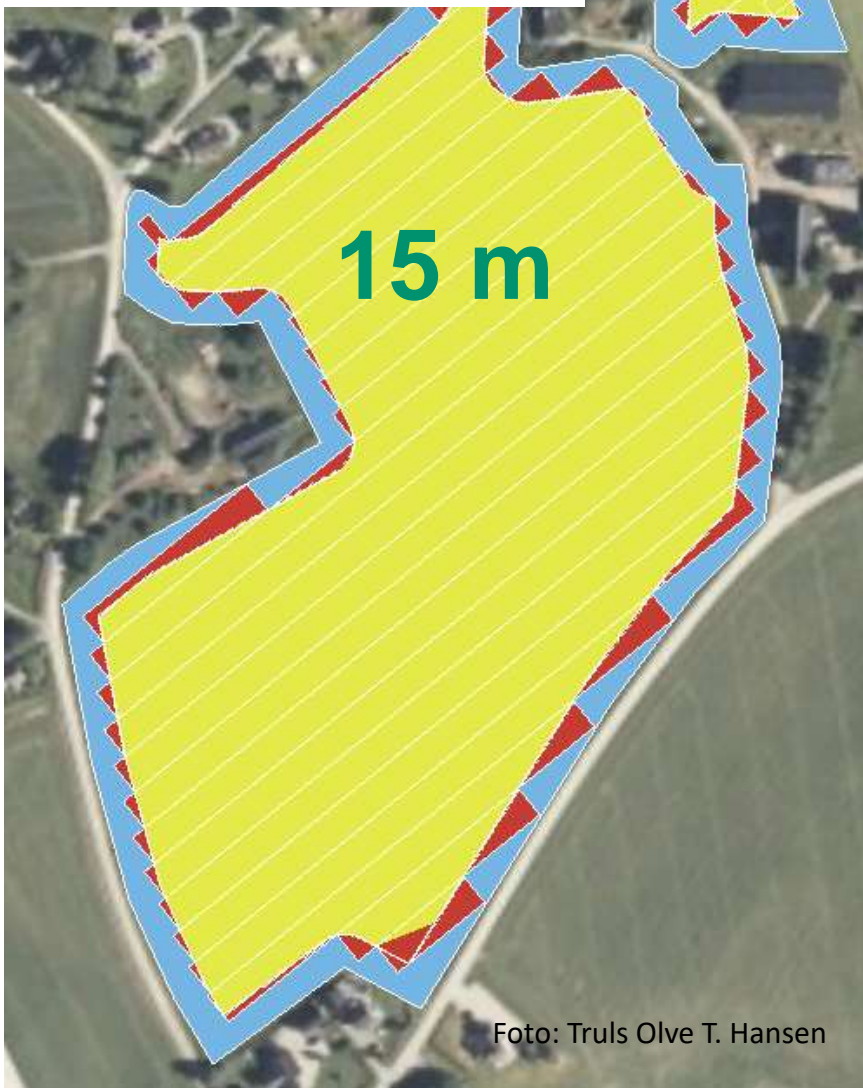

Foto: Truls Olve T. Hansen

Current Field

Area of the field

106 daa

Area of the overlap without Section Control

12 daa (11.32)%

Area of the overlap with Section Control

0 daa (0.00)%

Savings

12 daa (11.32)% savings

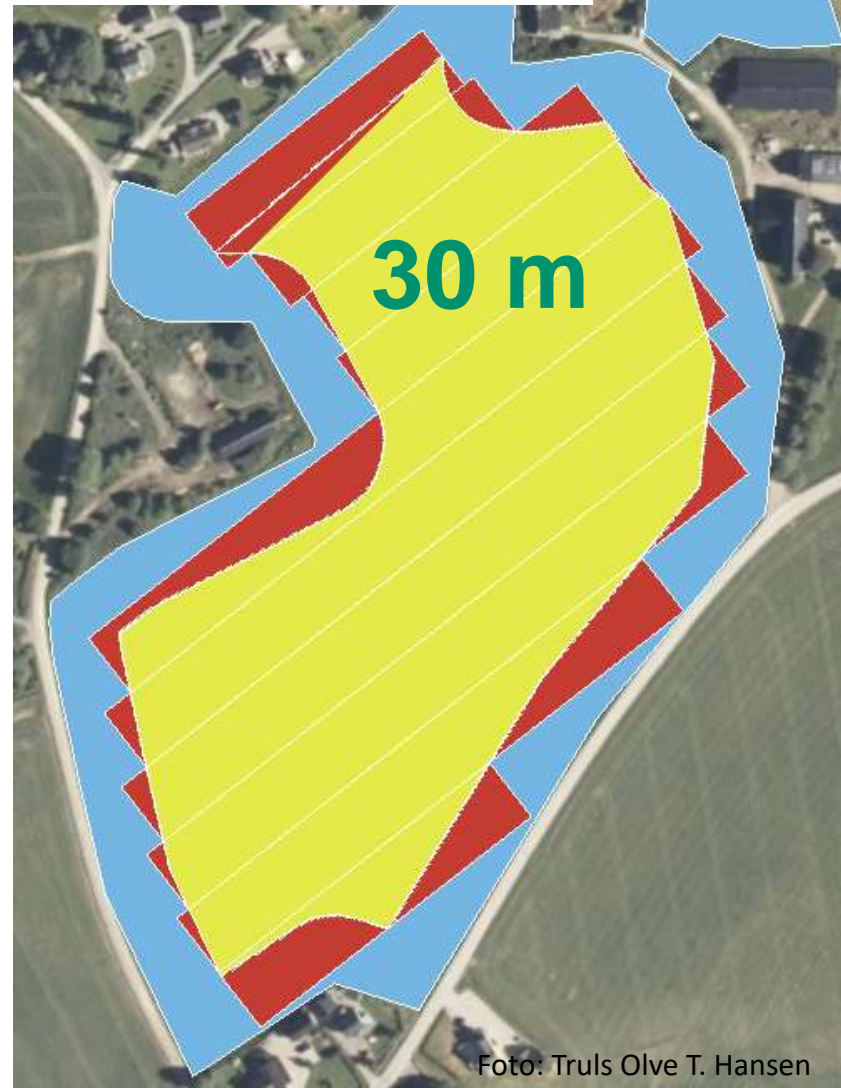

Foto: Truls Olve T. Hansen

Gjødselspreder med seksjonskontroll, ISOBUS skjerm og antenne

Fra ca. kr
190 000,-

IsoMatch GEOCONTROL

EUR 1700.00 excl. VAT

IsoMatch GEO-SC

EUR 1140.00 excl. VAT

IsoMatch GEO-VR

EUR 560.00 excl. VAT

Kornpris høst minus 25 øre
tørking og transport per kg

Hvete, mat	3,41	
Hvete, fôr	2,88	
Bygg	2,80	
Havre	2,60	
Gjødselpris	1/1-22	1/1-21
22-3-10	8,05	3,94
Opti-NS	7,07	2,79

Hva kan vi forvente av innsparing?

Faktor	Enhet
Areal	daa
Mengde gjødsel	kg/daa
Mengde kg N	kg/daa
Gjødsel	type
Pris	kr/kg
Kost gjødsel	kr
Besparelse ny gjødselspreder	%
Besparelse per gjødsling	kr/gjødsling
Tot besparelse per vekst	kr/grøde
Økt avling*	%
Grunnavling	kg/daa
Økt avling	kg/daa
Pris avling	kr/kg
Sum økt avling per vekst	kr/grøde
SUM besparelse + økt avling	

Høsthvete gml gjødselpris			Høsthvete ny gjødselpris		
Vårgjødsling	1. gjødsling	2. gjødsling	Vårgjødsling	1. gjødsling	2. gjødsling
1	1	1	1	1	1
35	30	15	35	30	17
7,7	8,1	4,05	7,7	8,1	4,59
22-3-10	27-0-0	27-0-0	22-3-10	27-0-0	27-0-0
3,94	2,79	2,79	8,05	7,07	7,07
138	84	42	282	212	120
10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %
14	8	4	28	21	12
26			61		
1 %			1 %		
800			800		
8			8		
3,41			3,41		
27,28			27,28		
54			89		

Bygg	
Gammel	Ny
1	1
18	18
4,86	4,86
27-0-0	27-0-0
3,94	8,05
71	145
10 %	10 %
7	14
7	14
1 %	1 %
600	600
6	6
2,8	2,8
16,8	16,8
24	31

	Areal	Gml gj.pris	Ny gj.pris	Innsparing gml gj pris	Innsparing ny gj pris
Høsthvete	300	54	89	kr 16 088	kr 26 605
Bygg	300	24	31	kr 7 168	kr 9 387

Hvorfor skal vi anlegg en nullrute?

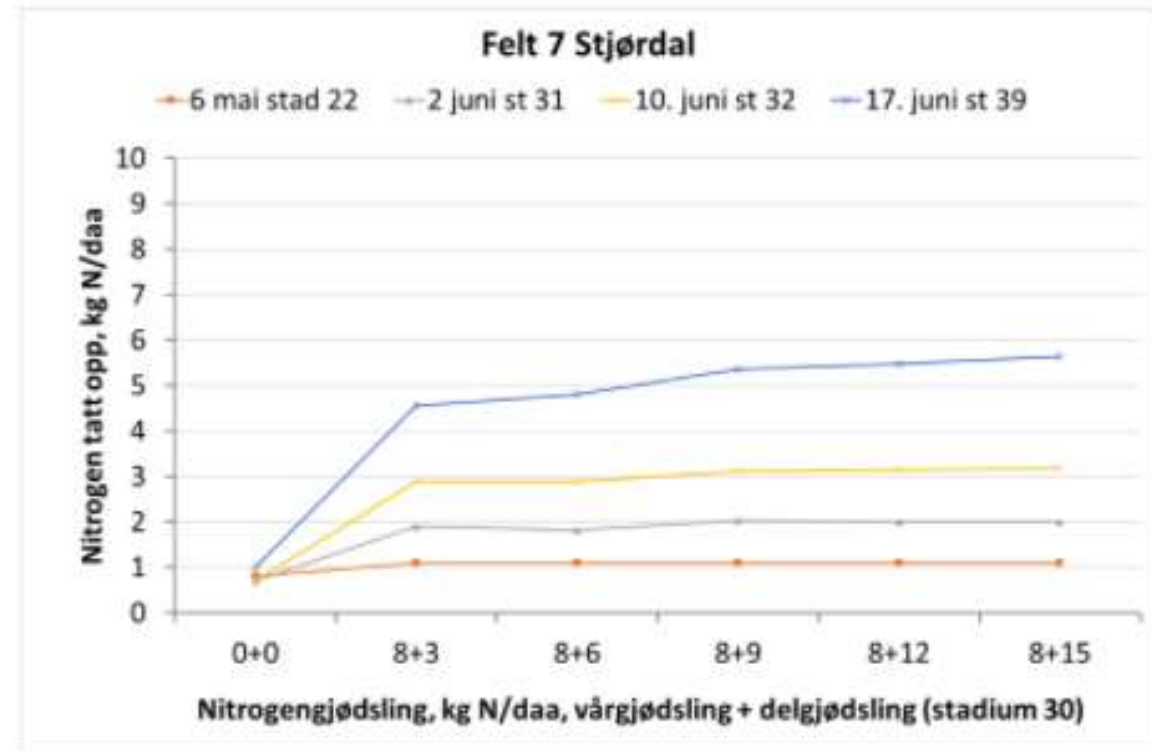
- Nitrogenleveransen fra jorden varierer fra år til år – med en nullruta vet vi omtrent hvor mye den varierer
- Jordens nitrogen frigjøring har stor innvirka på hva som er rett nitrogengjødsling på ditt felt
- Beslutnings grunnlag for overgjødslingen basert på nullruten
- Kombinere med erfaringer – hva tror du om avlingen?

Nullrute – viser frigjøring av nitrogen

- Sammenligningsflate på feltet
- Indikasjon på hvor mye nitrogen jorda leverer, inklusive restnitrogen
- Bra for å sammenligne med øvrige deler av feltet – farge eller håndboren N-sensor
- Husdyrgjødsel – se når nitrogenet blir tilgjengelig

Stjørdal

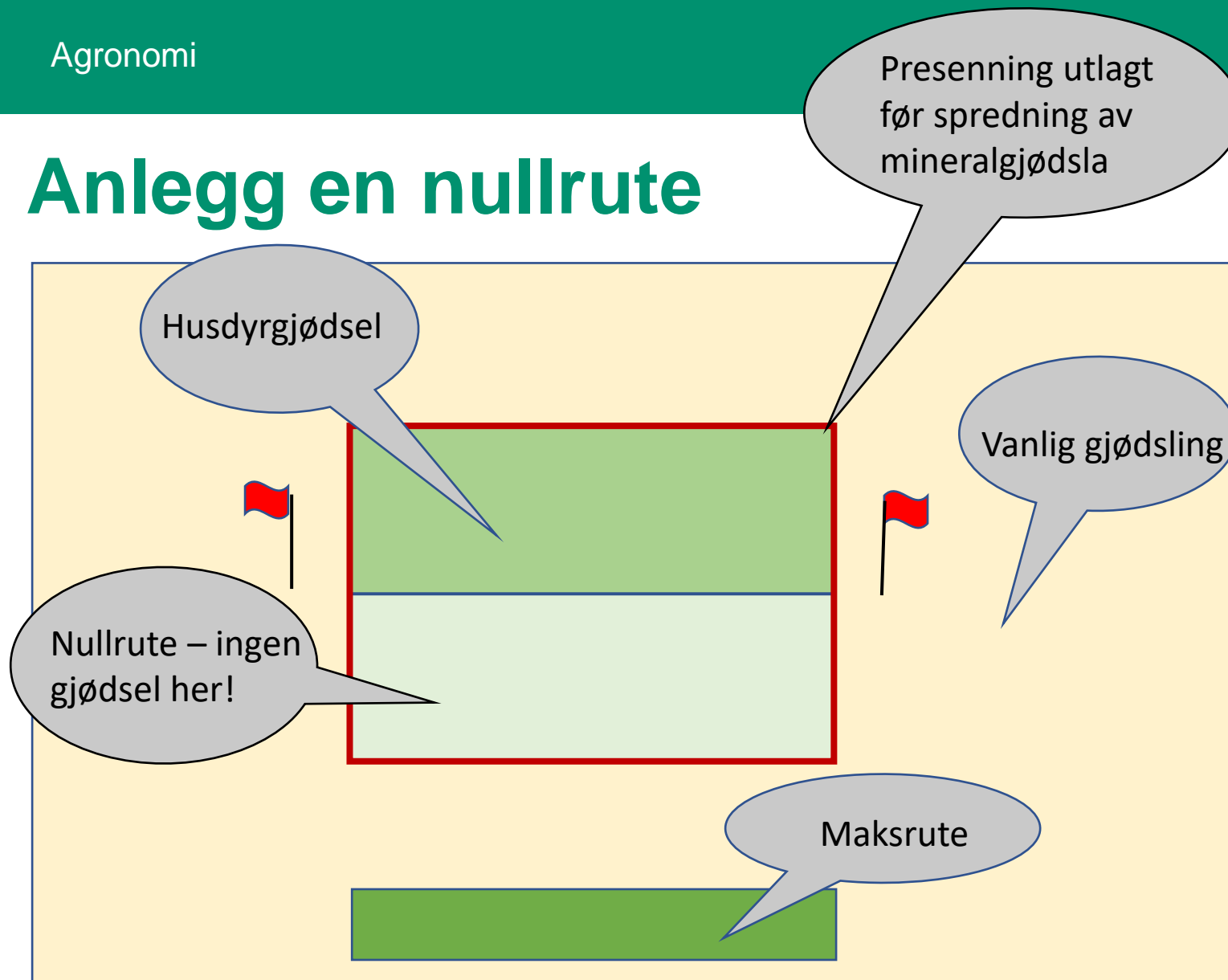
Maksrute – viser høyest mulig nitrogenopptak

- Legg 4-5 kg N/daa mer i maksruten
- Plass maksruten på en dårligere/ikke beste del av feltet
- Viser om resterende del av feltet trenger mer nitrogen

Foto: Sanha Kröger Persson

Anlegg en nullrute

- Velg en representativ plass på feltet
- Ha alltid med presenning i traktoren
- Teltpinner eller gamle harvpinner fungerer bra til feste presenningen med
- Tøm gjødselen et stykke unna bort – maksrute
- Merk ruten med flagg

N-tester

- Måler nitrogeninnholdet i veksten med hjelp av lysdiode
- Måling fra DC 32 i vårbygg og havre, fra DC 37 i Høsthvete og vårhvete
- Gjødselanbefaling med hensyn til sort

Foto: Truls Olve T. Hansen

Foto: YARA

Kartfestede jordprøver

1. Grid: 80m x 80m
2. Legge ut prøvepunkter
3. Tilpasning av prøvepunkt til jordsmonnsskart
4. Prøvetaking med GPS

Mål: Fange opp og beskrive variasjon på skiftet
- 8-10 daa pr prøve

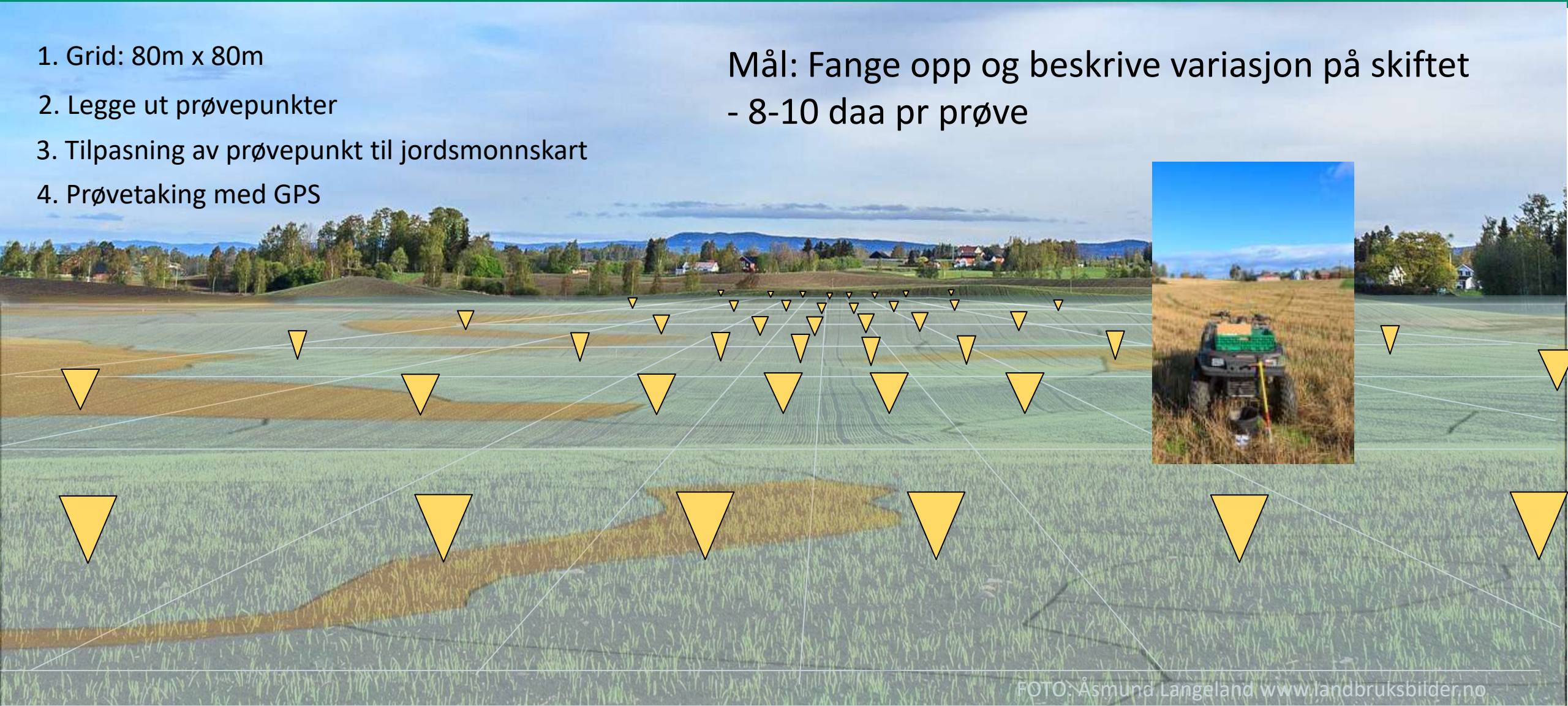
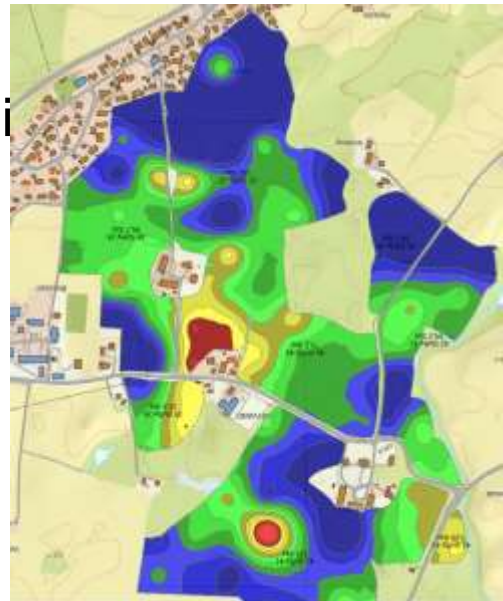

FOTO: Åsmund Langeland www.landbruksbilder.no

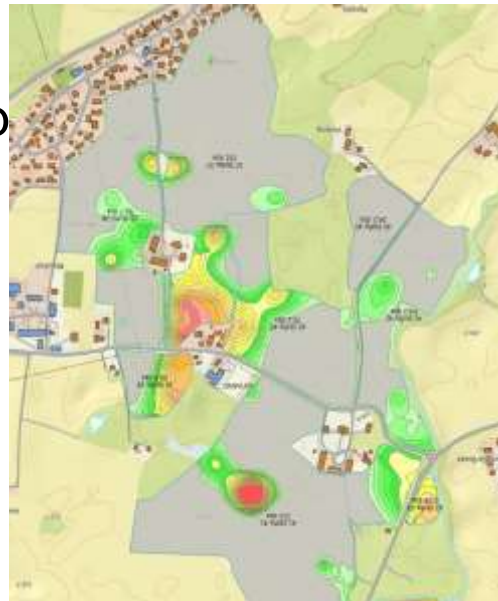
Stor variasjon innad på et skifte og på en gård

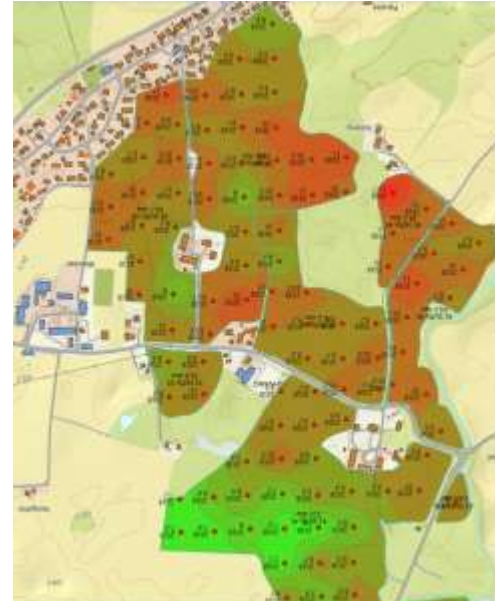
Prøvepunkter

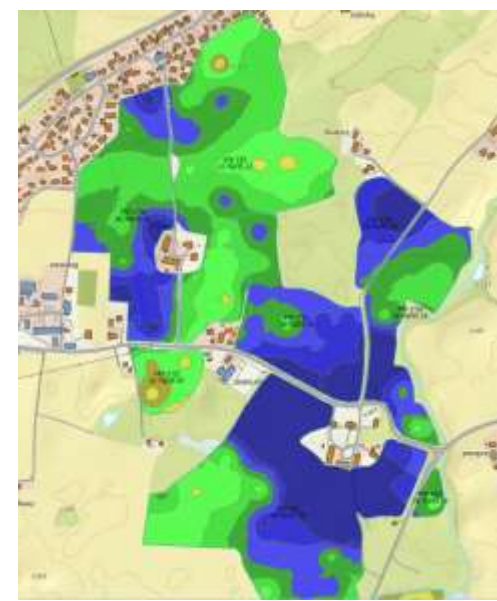
pH

CaO-behov

Nitrogenbehov

Fosforinnhold

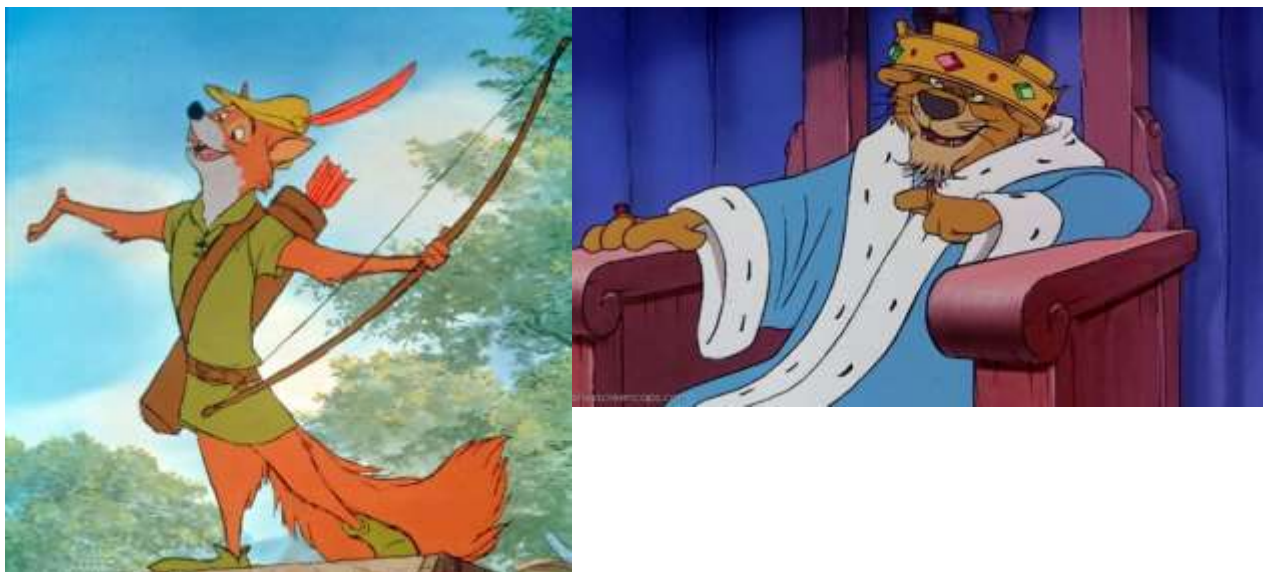
Kartfestede jordprøver, grunnlag i planlegging

Variabel tildeling - Velg gjødslingsstrategi!

Ta fra de rike, gi til de fattige?

Omfordeling

Tidlig i sesongen

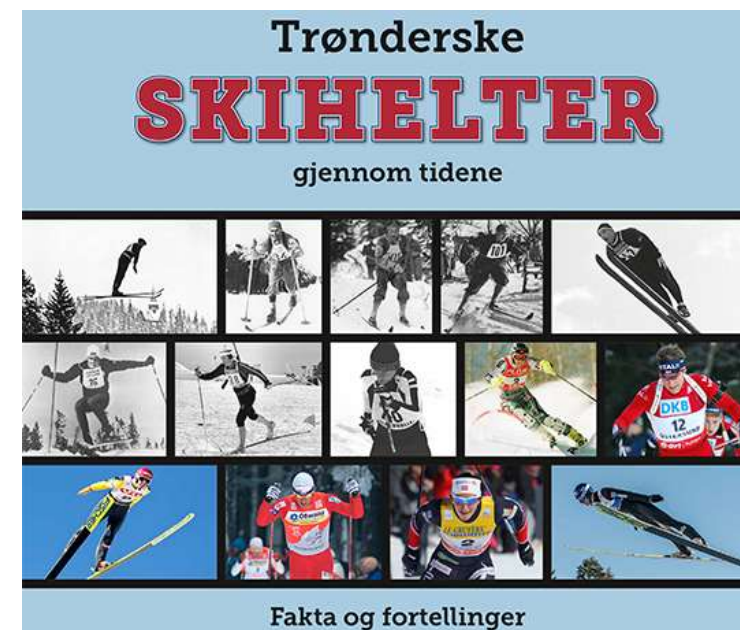

Dyrke talentet

Gi mer der det er potensial

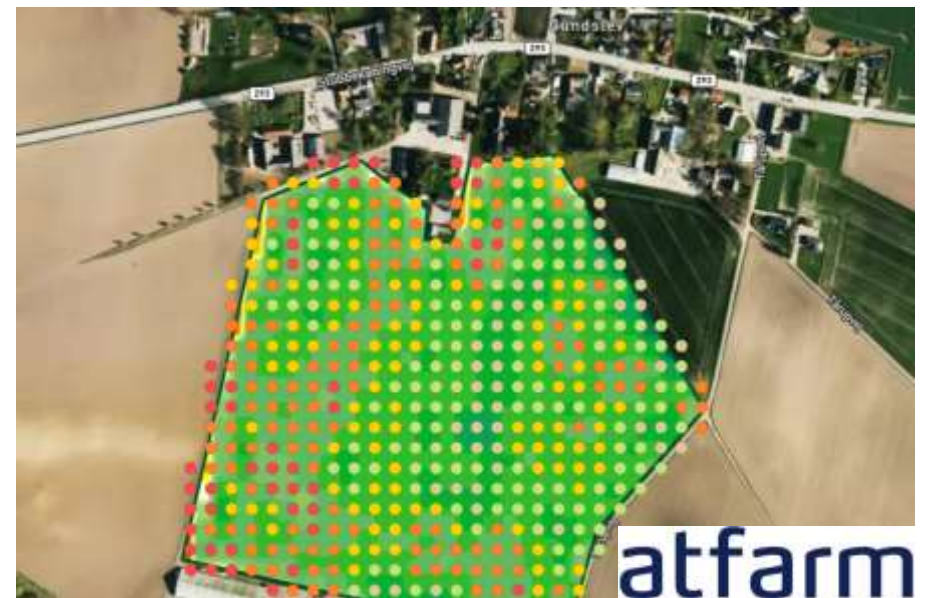
Senere i vekstsesongen

(protein)

Satellittbilder

- Satellitter passerer ca. hver annen dag på formiddagen (skyer?)
- Måler biomassen på skiftet ved hjelp av satellittbilde
- Lage tildelingsfiler som styrer tildelingen over skiftet
- CropSAT
- Atfarm

at **Atfarm** < T.Hans... > Ner... > Ner... > Opprett kart for variabel tildeling

Opprett kart for variabel tildeling
Drevet med N-Sensor-teknologi

Nersia - 6.0 ha

2/3 steps: Legg til N-målmengde

Mål-N-mengde
80 kg N/ha

Nedre grense 1 kg N/ha   Øvre grense 140 kg N/ha

I gjennomsnitt vil **80 kg N/ha** nitrogen bli brukt ved en enkelt tildeling.

Gjødsel
YaraBela OPTI-KAS 27-0-0

% N i gjødsel
27 kg N / 100 kg

Opprett kart for variabel tildeling

Tegn fra bunnen av

Avbryt

Oppgradering   Konto

Opprett kart for variabel tildeling

Drevet med N-Sensor-teknologi

Nersia - 6.0 ha

3/3 steps: Gå gjennom kart

YaraBela YaraBela OPTI-KAS 27-0-0 27 % [Rediger](#)
Gjødsel

85 kg/ha Gj.sn. N   508 kg Total N   2 t Total gjødsel   20x20m Cellestørrelse

Mengdejustering

Sonekart

Punkter med lignende verdier grupperes i soner.

Rasterkart

Tildelingsmengde per piksel for maksimal presisjon.

[Rediger mengde manuelt](#) **VALGFRI**

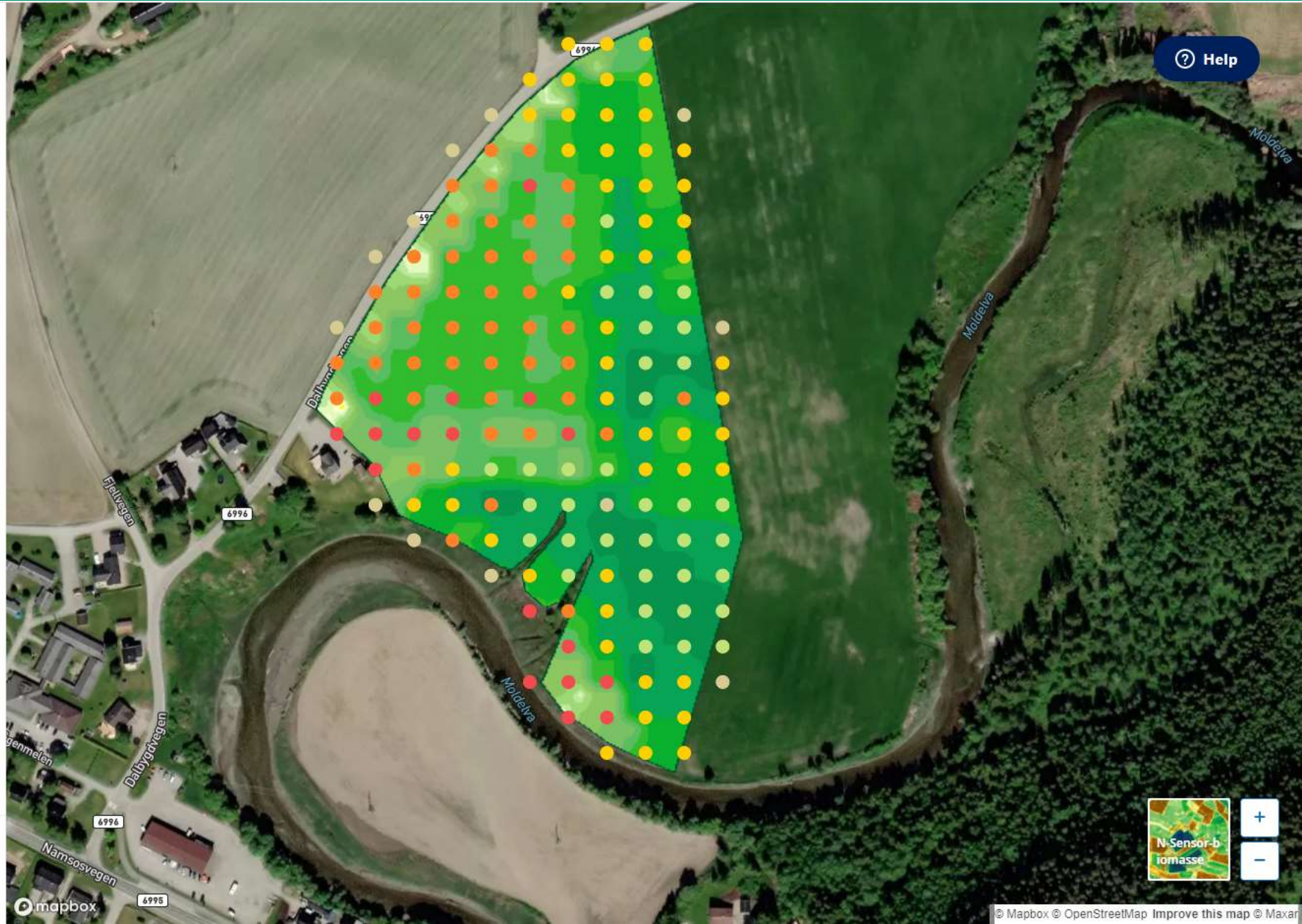
Gjør markøren til en pensel og endre gjødslingssoner og -mengder. Du kan legge inn dine egne mengder nedenfor.

0	4	63	79	98	125

kg N/ha

Eksport

[Avbryt](#)

[Help](#)

N-Sensor-biomasse

+

-

Eksporter tildelingskart

Nersia - 6.0 ha

YaraBela YaraBela OPTI-KAS 27-0-0 27 %

Gjødsel

85 kg/ha	508 kg	2 t	20x20m
Gj.sn. N	Total N	Total gjødsel	Cellestørrelse

Eksporter til terminalen

- ISO XML**
Fil for ISO XML-kompatibelt system.
- John Deere**
Shape-fil for John Deere-terminaler.
- Trimble**
Shape-fil for Trimble-terminaler.
- N-Sensor-terminal**
Shape-fil for N-Sensor-terminaler
- Shape-fil for andre merker.**
Andre terminaler

Annet

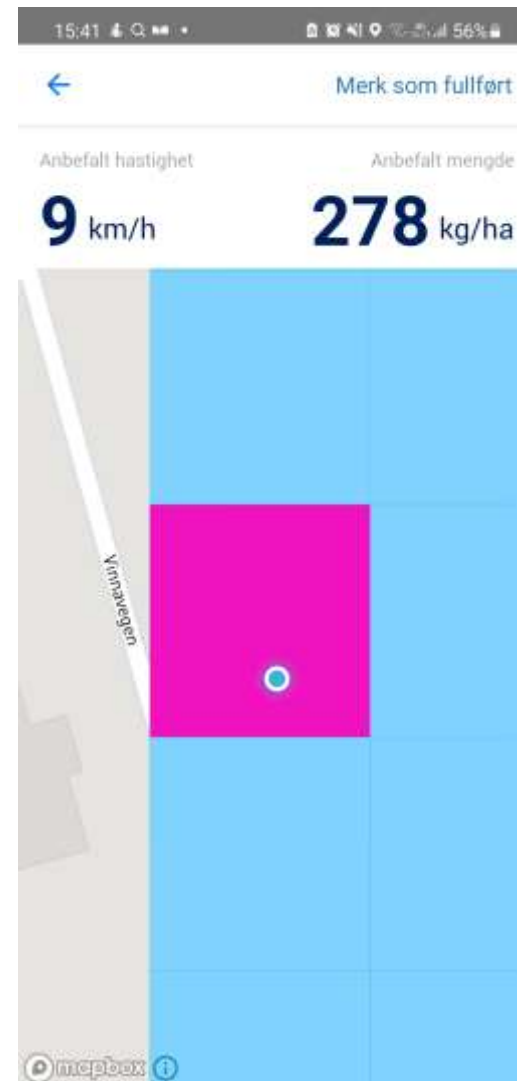
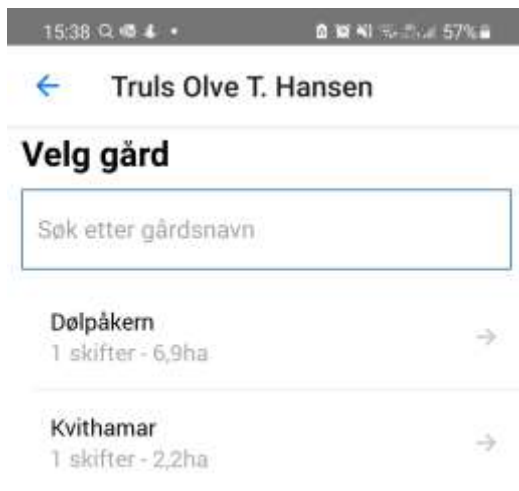
- Send til telefon**
Gjør smarttelefonen til en VRA-terminal.
- PDF**
Perfekt for e-post og utskrift.

[Back to fields](#)

Help

AtFarm på mobil eller nettbrett

Traktormonterte N-sensorer

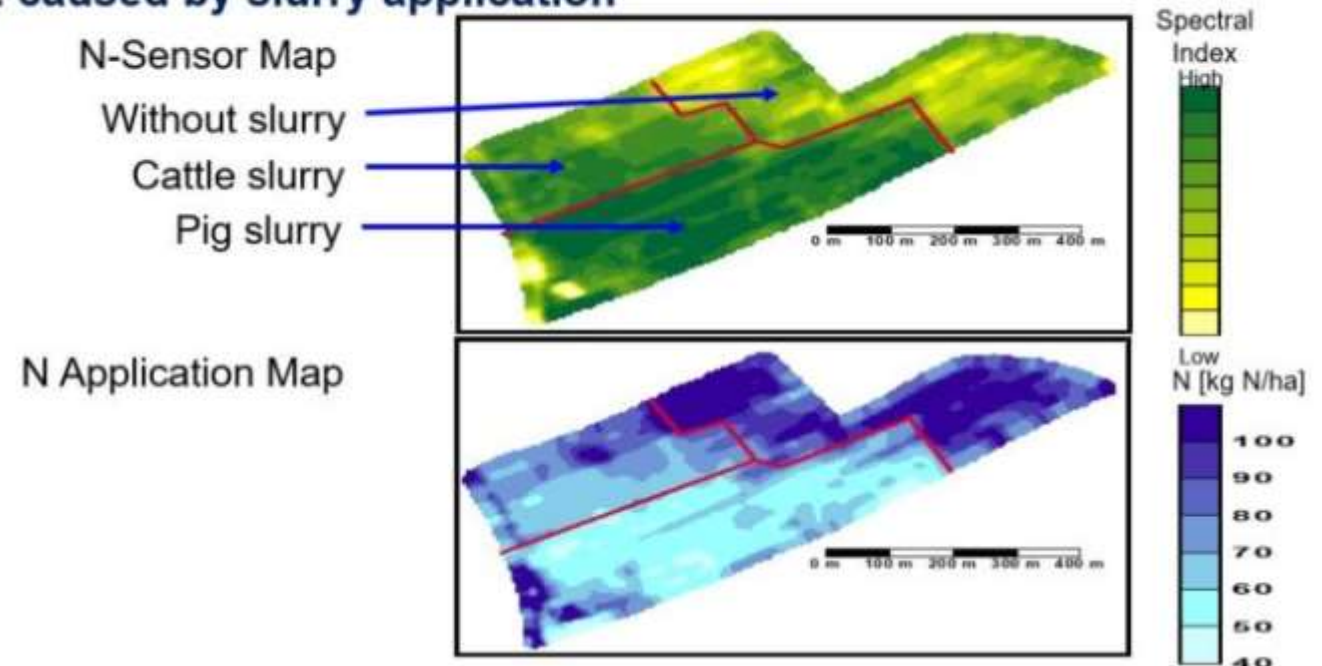

Måler biomasse (avling i gras)

- God vekst = god tilgang på N → lite behov
- Dårlig vekst = dårlig tilgang på N → større behov

- Beregner IKKE N-behov!
- Bonden må ha en realistisk avlingsforventning som utgangspunkt
- Fordeler gjødsla etter frodighet i åkeren
- Kan jevne ut ulik mineralisering fra husdyrgjødsel

N-Sensor detects areas of different N supply, e.g. caused by slurry application

Tildelingsfiler med hjelp av biomassekart

- CropSat og Atfarm
- Tildelingsfiler med årets bilder og fra forrige årets bilder
- Tilpassing til trønderske forhold

Bilde fra
CropSat 30
mai 2021.
Bygg.

Bilde fra
CropSat 30
juni 2020.
Bygg.

JOHN DEERE

Konfigurere anvisningsoppsett ⓘ

Rx Aktiv anvisning

Neomstuggu_jd

Se framover: 0.3 s

Multiplikator: 100.0 %

Hastigheter kg/ha

MIN	185	185
MAKS	256	256
INGEN GPS	---	---
UTENFOR OMRÅDE	0	0

Multipliserte hastigh...

Støtt anvisning

Avbryt Lagre

Foto: Truls Olve T. Hansen

Oppsummert

- Rett innstilling av gjødselsprederen
- Anlegg en nullrute/maksrute
- Seksjonskontroll er en besparelse både økonomisk og miljømessig!
- Bruk vinteren til å teste ut presisjonsutstyret så det er klart til vekstsesongen
- Prøv ut på egen gård!

Foto: Truls Olve T. Hansen

Ta kontakt med en presisjonsrådgiver!

PresisTrønder